

I fəsil

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1. Əsas anlayışlar

Bu Qanunda aşağıdakı anlayışlardan istifadə olunur:

məhkəmə ekspertizası - təhqiqat, ibtidai istintaq orqanının və ya məhkəmənin (hakimin) icraatında olan işin halları barədə informasiya daşıyan maddi obyektlər, hadisələr və proseslər haqqında xüsusi elmi biliklər əsasında aparılan tədqiqatdır;

məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti - məhkəmə ekspertizasının təşkil edilməsi və aparılması ilə əlaqədar fəaliyyət olub, xüsusi elmi biliklər vasitəsilə proses iştirakçılarının hüquqlarının və qanuni mənafələrinin təmin edilməsi məqsədini daşıyır;

məhkəmə eksperti (ekspert) - məhkəmə ekspertizasının aparılması həvalə olunmuş, məhkəmə ekspertizası predmetinə aid olan xüsusi məsələlərə dair zəruri biliyə malik olan və işin nəticəsində marağı olmayan şəxsdir;

ekspertin rəyi - məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanın və ya şəxsin ekspertin qarşısında qoyduğu suallara verilən əsaslandırılmış yekun nəticədir;

məhkəmə ekspertizasının predmeti - məhkəmə ekspertizasının həll etdiyi məsələlər dairəsidir;

məhkəmə ekspertizası idarəsi - məhkəmə ekspertizası fəaliyyətini həyata keçirən dövlət orqanıdır.

Maddə 2. Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında qanunvericilik

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında qanunvericilik Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual və Mülki-Prosessual məəcəllələrindən, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsindən, bu Qanundan və Azərbaycan Respublikasının digər qanunvericilik aktlarından ibarətdir.

Maddə 3. Məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin vəzifəsi

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin əsas vəzifəsi elm, texnika, incəsənət, sənətkarlıq və başqa sahələr üzrə xüsusi bilik əsasında sübut əhəmiyyətinə malik olan faktiki halların müəyyənləşdirilməsindən ibarətdir.

Maddə 4. Məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin prinsipləri

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının qorunması, qanunçuluğun təmin edilməsi, ekspertin müstəqilliyi, elmin və texnikanın müasir nailiyyətlərindən istifadə edilməklə həyata keçirilən tədqiqatların obyektivliyi, hərtərəfliliyi və tamlığı prinsiplərinə əsaslanır.

Maddə 5. Məhkəmə ekspertizası aparılarkən insan və vətəndaş hüquqlarına və azadlıqlarına əməl olunması

Məhkəmə ekspertizası aparılarkən insan və vətəndaş hüquqlarına və azadlıqlarına əməl olunmalıdır.

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti nəticəsində hüquqlarının və azadlıqlarının pozulduğunu hesab edən şəxs, bu hərəkətdən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinə və ya məhkəməyə şikayət edə bilər.

Maddə 6. Ekspertin müstəqilliyi

Məhkəmə ekspertizası aparılarkən ekspert müstəqildir, onun məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqandan və ya şəxsdən, tərəflərdən və işin nəticəsində marağı olan digər şəxslərdən hər hansı asılılığı ola bilməz. Ekspert özünün xüsusi biliyinə və daxili inamına əsaslanaraq aparılmış

tədqiqatın nəticələrinə uyğun olaraq rəy verir.

Məhkəmələr (hakimlər), təhqiqat aparan şəxs, müstəntiq, prokuror, habelə digər dövlət orqanları, təşkilatlar və ya ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən, proses iştirakçılarından hər hansı birinin maraqlarına cavab verən və ya şəxslərin xeyrinə olaraq rəy əldə etmək məqsədi ilə ekspertə hər hansı formada təsir göstərilməsi qadağandır.

Ekspertə təsir göstərilməsində təqsirkar olan şəxs Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyır.

Maddə 7. Tədqiqatın obyektivliyi, hərtərəfliyi və tamlığı

Ekspert tədqiqatı müvafiq ixtisas hədudlarında, elmi və təcrubi əsaslar üzərində obyektiv, hərtərəfli və tam həcmdə aparmalıdır.

Ekspertin rəyi elmi inkişafın müasir tələblərinə uyğun olan və hamı tərəfindən qəbul edilmiş elmi dəlillər əsasında yoxlanmasına imkan verən müddəalara əsaslanmalıdır.

Maddə 8. Ekspert tədqiqatının obyektləri

Ekspert tədqiqatların obyektləri maddi sübutlar, sənədlər, müqayisəli tədqiqat üçün nümunələr, əşyalar, canlı insan və onun psixi vəziyyəti, heyvanlar, meyitlər və onların hissələri, həmçinin əsasında məhkəmə ekspertizası aparılması üçün zəruri olan iş materiallarıdır.

Canlı insanın, meyitin, heyvanın, əşyanın, cismin, materialın və ya maddənin xüsusiyyətlərini əks etdirən (əlamətlərini daşıyan) obyektlər, həmçinin ekspertin tədqiqat aparması və rəy verməsi üçün zəruri olan digər nümunələr müqayisəli tədqiqat üçün nümunələr hesab edilir.

Məhkəmə ekspertizası aparılarkən tədqiqat obyektləri ekspertizanı təyin etmiş orqanın və ya şəxsin müvafiq razılığı əsasında yalnız tədqiqat aparılması və rəy verilməsi üçün zəruri olan ölçüdə zədələnmə və ya istifadə oluna bilər. Həmin razılıq məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsi barədə qərar (qəraradda) və yaxud müvafiq məktubda göstərməlidir.

Tədqiqat obyektini məhkəmə ekspertizası idarəsinə gətirmək mümkün olmadıqda, hadisə yerində və ya tədqiqat obyektinin olduğu yerdə tədqiqat aparılması zərurəti yarandıqda, ekspertizanı təyin etmiş orqan və ya şəxs obyekt üzərində ekspert tərəfindən tədqiqatın aparılması üçün şərait yaratmalıdır.

Məhkəmə ekspertizası başa çatdırıldıqdan sonra tədqiqat obyektini ekspertizanı təyin etmiş orqana və ya şəxsə qaytarılmalıdır.

II fəsil

MƏHKƏMƏ EKSPERTİZASI İDARƏSİ RƏHBƏRİNİN VƏ EKSPERTİN HÜQUQLARI VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Maddə 9. Məhkəmə ekspertizası idarəsi rəhbərinin hüquqları

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri məhkəmə ekspertizası təyin olunması haqqında qərarı (qəraradda) aldıqdan sonra onun təşkil edilməsi və aparılması, ekspertin məhkəmə iclaslarında, istintaq və məhkəmə hərəkətlərində iştirakının təmin olunması üzrə müvafiq tədbirlər görür.

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinin aşağıdakı hüquqları vardır:

idarədə konkret ixtisas üzrə ekspert, zəruri maddi-texniki baza və yaxud tədqiqat aparılması üçün xüsusi şərait olmadıqda məhkəmə ekspertizası təyin olunması barədə qərarı (qəraradda) icra edilmədən tədqiqata təqdim edilmiş obyekt və işin materialları ilə birlikdə geri qaytarmaq; rəy verilməsi üçün bu idarənin əməkdaşı olmayan şəxslərin zəruri biliyinə ehtiyac yarandıqda, onların ekspert qismində iştirakı barədə məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs qarşısında vəsatət qaldırmaq;

məhkəmə ekspertizasının təyin olunması haqqında qərar (qəraradda) göstərilmiş digər

idarələrin iştirakı ilə məhkəmə ekspertizası aparılmasını təşkil etmək.

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinə aşağıdakıları etmək qadağandır:

məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsi haqqında qərar (qərarı) olmadıqda, məhkəmə ekspertizası üçün zəruri olan tədqiqat obyektlərini və iş üzrə materialları tələb etmək;

məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanla və ya şəxslə razılaşdırmadan müstəqil olaraq bu idarənin əməkdaşı olmayan şəxsləri ekspert qismində məhkəmə ekspertizasının aparılmasına cəlb etmək;

ekspertə konkret məhkəmə ekspertizası üzrə tədqiqatın gedişatına təsir edən və onun nəticələrinin məzmununu müəyyən edən göstərişlər vermək.

Maddə 10. Məhkəmə ekspertizası idarəsi rəhbərinin vəzifələri

Məhkəmə ekspertizası idarəsi rəhbərinin aşağıdakı vəzifələri vardır:

məhkəmə ekspertizasının təyin olunması barədə qərarı (qərarı) aldıqdan sonra həmin idarənin ekspertləri sırasından zəruri biliyə malik olan və qoyulmuş suallara cavab verə bilən konkret ekspertə və ya ekspertlərə ekspertizanın aparılması haqqında tapşırıq vermək;

ekspertə (ekspertlərə) onların hüquq və vəzifələrini izah etmək;

eksperti bilə-bilə yalan rəy verməyə görə məsuliyyət haqqında xəbərdar etmək və bu barədə ekspertizanın təyin edilməsi haqqında qərarla ekspertin imzası ilə təsdiq edilən müvafiq qeyd aparmaq;

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məhkəmə ekspertizasının aparılması müddətini müəyyən etmək və onun gözlənilməsinə nəzarət etmək; aparılan tədqiqatların tamlığı və keyfiyyəti üzərində nəzarəti ekspertin müstəqilliyi prinsipinə əməl olunmaqla təmin etmək;

tədqiqatlar başa çatdırıldıqdan sonra ekspertin rəyini, tədqiqat obyektlərini və iş üzrə materialların məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqana və ya şəxsə göndərilməsini təmin etmək.

Məhkəmə ekspertizası idarəsi rəhbəri Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri də həyata keçirir.

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri tədqiqat aparılması üçün zəruri olan aşağıdakı şəraiti yaratmağa borcludur:

avadanlıqlar, cihazlar, materiallar və informasiya təminatı vasitələrini əldə etmək;

texniki təhlükəsizlik və istehsalat sanitariyası qaydalarına əməl olunmasını təmin etmək;

təqdim edilmiş tədqiqat obyektlərini və iş üzrə materialların qorunub saxlanılmasını təmin etmək.

Maddə 11. Ekspert

Ali təhsili olan, müəyyən ekspertiza ixtisası üzrə müvafiq peşə hazırlığı keçmiş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı ekspert ola bilər.

İxtisaslaşmasından və hazırlıq səviyyəsindən asılı olaraq ekspertlərə ixtisas dərəcəsi verilir.

Attestasiyanın keçirilməsi və ixtisas dərəcəsinin verilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Tutduğu vəzifə, peşə qabiliyyəti və əmək stajı nəzərə alınmaqla məhkəmə ekspertizası idarəsinin ekspertlərinə tabeliyində olduqları müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının işçiləri üçün

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada xüsusi rütbələr verilir.

Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının məhkəmə ekspertizası

idarəsinin ekspertlərinə «Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında» Azərbaycan

Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məhdudiyətlər tətbiq edilir.

Maddə 12. Ekspertin hüquqları

Ekspertin aşağıdakı hüquqları vardır:

məhkəmə ekspertizasının predmetinə aid olan iş üzrə materiallarla tanış olmaq, onlardan lazımı məlumat götürmək və ya onların surətini çıxarmaq;

rəy verilməsi üçün zəruri olan əlavə tədqiqat obyektlərinin və iş üzrə materialların təqdim olunması barədə vəsatət vermək;
məhkəmə ekspertizasının aparılmasına başqa ekspertlərin cəlb olunması haqqında vəsatət vermək;
qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada ekspertizanın predmetinə aid və rəy verilməsi üçün zəruri olan istintaq və ya digər prosessual hərəkətlərin aparılmasında iştirak etmək;
məhkəmənin qərarı (hakimin qərarı) ilə məhkəmə istintaqı mərhələsində işin materiallarının tədqiqində iştirak etmək;
verdiyi rəyin və ya ifadənin proses iştirakçıları tərəfindən düzgün izah edilməməsi və yaxud təhrif edilməsi barədə istintaq hərəkətləri və ya məhkəmə iclasının protokoluna daxil edilməsi üçün məlumat vermək;
qoyulmuş suallardan əlavə məhkəmə ekspertizasının predmetinə aid olan və iş üçün əhəmiyyətli sayılan digər halları da öz rəyində göstərmək;
məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxsin hərəkəti ekspertin hüquqlarını pozduqda qanunla müəyyən edilmiş qaydada şikayət etmək.
Ekspert Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş digər hüquqları da həyata keçirə bilər.

Ekspert məhkəmə ekspertizasının aparılmasından aşağıdakı hallarda imtina edə bilər:
məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsinin prosessual qaydası pozulduqda və bu ekspertizanın aparılmasını çətinləşdirdikdə və ya onun aparılmasını qeyri-mümkün etdikdə;
verilən suallar ekspertin zəruri biliyindən kənara çıxdıqda;
tədqiqat obyektləri və iş üzrə materiallar rəy verilməsi üçün yarasız olduqda və ya kifayət qədər olmadıqda və onların tamamlanması barədə ekspertin vəsatəti təmin edilmədikdə;
tədqiqat aparılması və rəy verilməsi üçün zəruri olan şərait, metodik vəsait və avadanlıqlar olmadıqda;
ekspertin həyatı və sağlamlığı üçün real təhlükə mövcud olduqda.

Belə hallarda ekspert bu barədə məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqana və ya şəxsə yazılı formada məlumat verir.

Ekspertə aşağıdakıları etmək qadağandır:
məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərindən başqa hər hansı şəxsdən və ya orqandan məhkəmə ekspertizasının aparılması haqqında tapşırıq almaq;
başqa idarənin əməkdaşı qismində, həmçinin özəl ekspert kimi məhkəmə ekspertizası fəaliyyətini həyata keçirmək;
məhkəmə ekspertizasının aparılması ilə bağlı işin gedişində maraqlı olduğunu güman etməyə əsas verən proses iştirakçıları ilə şəxsi əlaqələr yaratmaq;
məhkəmə ekspertizasını aparmaq üçün müstəqil olaraq material toplamaq;
təhqiqat aparan şəxsin, müstəntiqin və ya prokurorun icazəsi olmadan təhqiqat və ibtidai istintaqın məlumatlarını yaymaq;
dövlət, qulluq, peşə və kommertiya sirri təşkil edən və qanunla qorunan məlumatları, habelə məhkəmə ekspertizasının aparılması ilə əlaqədar ona məlum olan və açıqlanması insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının pozulmasına səbəb ola bilən məlumatları yaymaq;
məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanın və ya şəxsin razılığı olmadan tədqiqat obyektini məhv etmək və ya onun xassəsini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmək.

Maddə 13. Ekspertin vəzifələri

Ekspertin aşağıdakı vəzifələri vardır:

Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda, məhkəmə ekspertizasının aparılmasından öz-özünə etiraz etmə haqqında məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxsə, yaxud məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinə məlumat vermək;
məhkəmə ekspertizasının aparılmasında ekspert kimi iştirakını rədd edən hallar olmadıqda, ona tapşırılmış məhkəmə ekspertizasını aparmaq;
təqdim edilmiş obyektlərin və iş üzrə materialların tam və hərtərəfli tədqiqatını aparmaq və

qoyulmuş suallar üzrə əsaslandırılmış və obyektiv rəy vermək;
təhqiqat apararı şəxsın, müstəntiqın, prokurorun və ya məhkəmənin (hakimin) çağırışı üzrə gəlmək;
aparılmış tədqiqat və verilmiş rəylə əlaqədar verilmiş məsələlər üzrə təhqiqat, ibtidai istintaq zamanı və ya məhkəmədə ifadə vermək;
məhkəmə ekspertizasının aparılmasından imtina etməyə əsas verən bu Qanunun 12-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar olduqda rəy verməyin qeyri-mümkünlüyü barədə yazılı formada təhqiqat apararı şəxsə, müstəntiqə və ya məhkəməyə (hakimə) məlumat vermək;
təqdim edilmiş tədqiqat obyektlərinin və iş üzrə materialların qorunub saxlanılmasını təmin etmək.
Ekspert Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş digər vəzifələri də həyata keçirir.

Maddə 14. Ekspertin dindirilməsi

Ekspertin rəyi kifayət qədər aydın olmadıqda və ya həmin rəydə əlavə tədqiqatlar aparılmasını tələb etməyən boşluqlar olduqda, habelə rəydə istifadə olunmuş terminlərin və tətbiq edilən metodların dəqiqləşdirilməsinə zərurət yarandıqda təhqiqat apararı şəxs, müstəntiq və ya məhkəmə (hakim) Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyinə uyğun olaraq eksperti dindirə bilər.

Barəsində məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsə dair həmin məhkəmə ekspertizasının predmetinə aid olmayan məlumatlarla əlaqədar ekspert dindirilə bilməz.

Ekspert tərəfindən rəy verilənədək onun dindirilməsi qadağandır.

III fəsil

MƏHKƏMƏ EKSPERTİZASININ NÖVLƏRİ VƏ ONUN APARILMASI

Maddə 15. Məhkəmə ekspertizasının növləri

Məhkəmə ekspertizası aşağıdakı növlərdən ibarətdir:

- 1) ilkin məhkəmə ekspertizası;
- 2) əlavə məhkəmə ekspertizası;
- 3) təkrar məhkəmə ekspertizası;
- 4) komisyona məhkəmə ekspertizası;
- 5) kompleks məhkəmə ekspertizası.

Maddə 16. İlkin məhkəmə ekspertizası

İş üzrə icraat zamanı əhəmiyyət kəsb edən hər hansı məsələnin həlli üçün elm, incəsənət, texnika və ya sənət sahəsində xüsusi bilik tələb edildikdə, həmin məsələnin aydınlaşdırılması məqsədilə birinci dəfə təyin edilən ekspertiza ilkin məhkəmə ekspertizası adlanır.

Maddə 17. Əlavə məhkəmə ekspertizası

İlkin məhkəmə ekspertizasının rəyi kifayət qədər aydın olmadıqda, ekspert qoyulmuş sualları tam həll etmədikdə və ya tədqiqat aparılmış obyektlərə dair əlavə suallar yarandıqda, aparılmış tədqiqatın və ya rəydəki boşluğun aradan qaldırılması üçün əlavə məhkəmə ekspertizası təyin edilir və onun aparılması həmin ekspertə və ya başqa ekspertə həvalə edilir.

Maddə 18. Təkrar məhkəmə ekspertizası

Ekspertin rəyi kifayət qədər əsaslı olmadıqda və ya şübhə doğurduqda, yaxud onun əsaslandığı sübutlar etibarsız (qeyri-mötəbər) hesab edildikdə və ya ekspertiza aparılmasının prosessual qaydaları pozulduqda təkrar ekspertiza aparılır. Təkrar ekspertizanın aparılması başqa ekspertə

və ya ekspertlərə tapşırılır. Əvvəlki ekspertizanı aparmış ekspertlər təkrar ekspertizanın aparılmasında iştirak edə və izahlar verə bilərlər, lakin tədqiqat zamanı və rəy tərtib edilərkən onlar iştirak etmirlər.

Təkrar ekspertizanın aparılması haqqında qərarla əvvəlki ekspertizaların nəticələri ilə razı olmamağın motivləri göstərilməlidir. Təkrar ekspertiza təyin edilərkən ekspert qarşısında əvvəllər tətbiq edilmiş tədqiqat üsullarının elmi əsaslılığı barədə sual qoyula bilər.

Ekspertlər arasında fikir ayrılığı olduqda hər bir ekspert buna səbəb olan məsələ barəsində yazılı formada öz rəyini ayrıca tərtib edir.

Maddə 19. Komissiya məhkəmə ekspertizası

Komissiya məhkəmə ekspertizası eyni ixtisas üzrə sayı iki nəfərdən az olmayan ekspertlər tərəfindən aparılır.

Məhkəmə ekspertizasının komissiya xarakteri onu təyin etmiş orqan və ya şəxs, yaxud məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri tərəfindən müəyyən edilir.

Komissiya məhkəmə ekspertizasının təşkil edilməsi və aparılması onu təyin etmiş orqan və ya şəxs tərəfindən məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinə həvalə edilir.

Verilən sualların həll edilməsi zərurəti nəzərə alınaraq ekspertlər qarşıda duran tədqiqatın ardıcılığını və həcmi razılaşıdırırlar.

Komissiya tərkibində məhkəmə ekspertizasının aparılması həvalə edilmiş hər bir ekspert müstəqildir və sərbəst olaraq özünün əldə etdiyi və başqa ekspertlər tərəfindən əldə olunmuş nəticələri qiymətləndirir və öz zəruri biliyi hədudlarında qoyulmuş suallara cavab verir.

Komissiya məhkəmə ekspertizası aparılarkən onu təyin etmiş orqan və ya şəxs, yaxud məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri ekspertlərin fəaliyyətini əlaqələndirmək, ümumi tədqiqat planını işləyib hazırlamaq və ekspertlərin müşavirəsinə rəhbərlik etmək üçün ekspertlərdən birini rəhbər təyin edir. Komissiya rəhbərinin səlahiyyətləri digər ekspertlərin səlahiyyətlərindən fərqlənir. Ekspertlər rəy verməmişdən qabaq öz aralarında məsləhətləşirlər. Ümumi rəyə gəldikdə, rəy bütün ekspertlər tərəfindən imza edilir.

Ekspertlər arasında fikir ayrılığı olduqda hər bir ekspert buna səbəb olan məsələ barəsində yazılı formada öz rəyini ayrıca tərtib edir.

Maddə 20. Kompleks məhkəmə ekspertizası

İş üçün əhəmiyyətli olan halların aydınlaşdırılması müxtəlif bilik və ya elm sahələri, yaxud biliyin bir sahəsi daxilində müxtəlif üsullar sistemi əsasında yalnız bir neçə tədqiqat aparılmaqla həyata keçirilə bildikdə kompleks məhkəmə ekspertizası təyin edilir.

Kompleks məhkəmə ekspertizasının təşkili və aparılması, ekspertlərin fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər bu Qanunun 19-cu maddəsində müəyyən edilmiş qaydada həll edilir.

Kompleks məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirak edən ekspertlərin rəyində hər bir ekspertin apardığı tədqiqatın növü və həcmi, müəyyən etdiyi faktlar və əldə etdiyi nəticələr göstərilir. Hər bir ekspert onun tərəfindən aparılmış tədqiqatı əks etdirən hissəsində rəyi imzalayır və ona görə məsuliyyət daşıyır.

Alınmış nəticələrin qiymətləndirilməsində və yekun nəticənin formalaşdırılmasında ekspertlər ümumi nəticəyə gəlirlər. Əgər ümumi nəticənin əsasını bir və ya bir neçə ekspert tərəfindən müəyyənləşdirilən faktlar təşkil edirsə, bu, rəydə öz əksini tapmalıdır.

Maddə 21. Məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsi

Məhkəmə ekspertizası Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada təyin edilir.

Maddə 22. Məhkəmə ekspertizasının aparılması

Təhqiqat aparan şəxsin, müstətiqin, prokurorun, hakim qərarı və ya məhkəmənin qərarı, habelə bu Qanunun 22-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müraciət məhkəmə ekspertizasının aparılması üçün əsas sayılır.

Məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs tədqiqatın aparılması və rəy verilməsi üçün zəruri olan tədqiqat obyektlərini və iş üzrə materialları məhkəmə ekspertizası idarəsinə təqdim edir.

Məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada müqayisəli tədqiqat üçün nümunələr götürür və onları işə əlavə edir. Zəruri hallarda, nümunələrin götürülməsi məhkəmə ekspertizasını aparan ekspertin iştirakı ilə həyata keçirilir.

Məhkəmə ekspertizası idarəsində məhkəmə ekspertizasının aparılması müddətləri Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

Maddə 22-1. Cinayət təqibi xüsusi ittiham qaydasında həyata keçirildiyi halda müdafiə tərəfinin təşəbbüsü ilə ekspertizanın aparılması

Cinayət təqibi xüsusi ittiham qaydasında həyata keçirildiyi halda müdafiə tərəfinin mənafeyinə xidmət edə biləcək halların müəyyən edilməsi üçün müdafiəçi öz təşəbbüsü ilə bir və ya bir neçə ekspertə, ekspert idarəsinə ekspert işinin müqavilə əsasında ödənilməsi şərti ilə ekspertizanın aparılması barədə rəsmi müraciət etmək hüququna malikdir.

Cinayət təqibi xüsusi ittiham qaydasında həyata keçirildiyi halda ekspertizanın müdafiə tərəfinin təşəbbüsü ilə və onun hesabına aparılması zamanı ekspertlə həmin tərəf arasında müqavilə bağlanır. Müdafiə tərəfi ekspertizanın aparılması üzrə xərcləri ödəyir və ekspertə suallar siyahısını və tədqiqat üçün obyektləri verir.

Maddə 23. Məhkəmə ekspertizası fəaliyyətini həyata keçirən orqan

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının məhkəmə ekspertiza idarələri tərəfindən həyata keçirilir.

Məhkəmə ekspertiza idarələri məhkəmə ekspertizasının aparılması üzrə fəaliyyətlərini ekspert təcrübəsinin ümumiləşdirilməsi, ekspertlərin peşəkar hazırlığı və onların ixtisaslaşdırılması, o cümlədən ekspert praktikasının vahid elmi-metodik üsullarla öyrənilməsi əsasında həyata keçirirlər.

Maddə 24. Məhkəmə ekspertizasının aparılmasında məhdudiyyətlər

Məhkəmə ekspertizası idarəsi rəhbərinin işdə maraqlı olduğunu təsdiq edən hallar müəyyən edilsə, məhkəmə ekspertizasının aparılması həmin idarəyə tapşırıla bilməz, başlanılmış tədqiqat isə dərhal dayandırılmalıdır.

Ekspert Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyində göstərilən əsaslar mövcud olduqda, məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirakdan öz-özünə etiraz etməlidir, məhkəmə ekspertizası ona tapşırıldıqda isə onun aparılmasını dərhal dayandırılmalıdır.

Məhkəmə ekspertizasının aparılması, bu maddənin birinci və ikinci hissələrinin tələblərini pozulması ilə həyata keçirilmişdirsə, o, icra edilməmiş hesab olunur və ekspertin rəyi sübut kimi istifadə edilə bilməz. Belə olduqda, məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsi məsələsi yenidən həll edilir.

Maddə 25. Proses iştirakçılarının məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirak etməsi

Yalnız Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyi ilə belə hüquqları nəzərdə tutulmuş proses iştirakçıları məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanın və ya şəxsin icazəsi ilə məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirak edə bilirlər.

Məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirak edən proses iştirakçıları tədqiqatın gedişatına müdaxilə edə bilməzlər, lakin məhkəmə ekspertizasının predmetinə dair ekspertə suallar və izahatlar verə bilirlər.

Ekspert, rəyini tərtib etdiyi zaman, həmçinin məhkəmə ekspertizası ekspertlər tərəfindən aparıldıqda ekspertlərin müşavirəsi və əldə edilmiş nəticələrin yekunlaşdırılması mərhələsində proses iştirakçılarının iştirakına yol verilmir.

Proses iştirakçısı məhkəmə ekspertizası aparıldığı zaman ekspertə mane olduqda, ekspert

tədqiqatı dayandıra bilər və həmin şəxsə verilmiş icazənin ləğv edilməsi barədə məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs qarşısında vəsatət qaldıra bilər.

Maddə 26. Məhkəmə ekspertinin (ekspertlərinin) rəyi və onun məzmunu

Aparılmış tədqiqatlar əsasında əldə edilmiş nəticələr nəzərə alınmaqla məhkəmə eksperti (ekspertləri) öz adından yazılı rəy verir və onu imzalayır. Məhkəmə ekspertinin (ekspertlərinin) imzaları məhkəmə ekspertizası idarəsinin möhürü ilə təsdiq olunur.

Məhkəmə ekspertinin (ekspertlərinin) rəyində aşağıdakılar göstərilir:

məhkəmə ekspertizasının aparıldığı tarix və yer;

məhkəmə ekspertizasının aparılmasının əsasları;

məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs haqqında məlumat;

məhkəmə ekspertizasının aparılması həvalə edildiyi məhkəmə ekspertizası idarəsi və məhkəmə eksperti haqqında (soyadı, adı və atasının adı, təhsili, ixtisası, ekspert kimi iş stajı, elmi vəzifəsi və elmi dərəcəsi, tutduğu vəzifə) məlumat;

Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyinə uyğun olaraq ekspertin bilə-bilə yalan rəy verməsinə görə məsuliyyəti barədə ona xəbərdarlıq edilməsi;

məhkəmə eksperti (ekspertləri) qarşısında qoyulmuş suallar;

məhkəmə ekspertizasının aparılması üçün məhkəmə ekspertinə təqdim edilmiş tədqiqat obyektləri və iş üzrə materiallar;

məhkəmə ekspertizasının aparılması zamanı iştirak etmiş proses iştirakçıları haqqında məlumat; istifadə edilən metodlar göstərilməklə tədqiqatın məzmunu və nəticələri;

tədqiqatın nəticələrinin qiymətləndirilməsi, qoyulmuş suallar üzrə yekun nəticələrin əsaslandırılması və dürüst ifadə olunması.

Məhkəmə ekspertinin (ekspertlərinin) rəyini əks etdirən materiallar rəyə əlavə edilir və onun tərkib hissəsini təşkil edir. Tədqiqatın gedişatı, şəraiti və nəticələrini özündə əks etdirən sənədlər məhkəmə ekspertizası idarəsində saxlanılır. Məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanın və ya şəxsin tələbi ilə həmin sənədlər işə əlavə olunmaq üçün onlara göndərilə bilər.

Tədqiqat zamanı təqdim edilmiş materialların və ekspertin xüsusi biliklərinin kifayət qədər olmaması aşkar edildikdə ekspertin rəyində onun qarşısına qoyulmuş sualların hamısına və ya bir qisminə cavab verməyin qeyri-mümkünlüyünü əsaslandıran müddəə öz əksini tapır.

IV fəsil

MƏHKƏMƏ EKSPERTİZASI İDARƏLƏRİNDƏ CANLI ŞƏXSLƏR BARƏSİNDƏ MƏHKƏMƏ EKSPERTİZASININ APARILMASININ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

Maddə 27. Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizasının aparılması

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası məhkəmə icraatının bütün növləri üzrə həyata keçirilir. Məhkəmə ekspertizasına göndərilməli olan şəxslərin dairəsi Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

Maddə 28. Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizasının aparılması şəraiti və yeri

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası tibbi və başqa idarələrdə, habelə müvafiq tədqiqatın aparılması və ekspertizanın aparıldığı şəxslərin hüquqlarının və qanuni mənafələrinin qorunmasının təmin edilməsi üçün zəruri olan şəraitin olduğu başqa yerlərdə aparıla bilər.

Məhkəmə ekspertizası aparılarkən şəxsin stasionar müayinəsi zərurəti yaranarsa, həmin şəxs bu Qanunda və Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada tibbi stasionara yerləşdirilə bilər.

Məhkəmə ekspertizasına göndərilmiş şəxsin məcburi qaydada tibbi və ya başqa idarəyə yerləşdirilməsi məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqan və ya şəxs tərəfindən təmin edilir.

Maddə 29. Məhkəmə ekspertizasının könüllülük və məcburilik qaydasında aparılması

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası könüllü və yaxud məcburi qaydada həyata keçirilir.

Məhkəmə ekspertizası könüllü qaydada həyata keçirildikdə, məhkəmə ekspertizası idarəsinə haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsin yazılı formada razılığı təqdim edilməlidir. Əgər haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxs on altı yaşına çatmamışdırsa və ya məhkəmə tərəfindən fəaliyyət qabiliyyəti olmayan şəxs hesab edilmişdirsə, məhkəmə ekspertizasının aparılmasına yazılı formada razılıq həmin şəxsin qanuni nümayəndəsi tərəfindən verilir. Məcburi qaydada məhkəmə ekspertizasına göndərilən şəxslərin dairəsi Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir. Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyində şəxsin məcburi qaydada məhkəmə ekspertizasına göndərilməsi haqqında birbaşa göstəriş olmadıqda, məhkəmə ekspertizası idarəsi həmin şəxs barəsində məcburi qaydada məhkəmə ekspertizasını apara bilməz.

Maddə 30. Şəxsin tibbi stasionara yerləşdirilməsinin əsasları və qaydası

Məhkəmə-tibbi və ya məhkəmə-psixiatriya ekspertizası təyin edilərkən şəxsin stasionar müayinəsi zərurəti yaranarsa, o, məhkəmə ekspertizasının təyin edilməsi barədə qərar əsasında müvafiq tibbi stasionara yerləşdirilir.

Şəxsin tibbi stasionara yerləşdirilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının prosessual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilir.

Həbsdə saxlanılan şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası aparıldıqda, onlar bu məqsədlə xüsusi yaradılmış tibbi stasionara yerləşdirilir.

Məhkəmə-psixiatriya ekspertizasının aparılması üçün şəxs yalnız məhkəmənin (hakimin) qərarı əsasında psixiatriya stasionarına və yaxud məhkəmə-psixiatriya ekspertizası stasionarına yerləşdirilə bilər.

Məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş və məcburi qaydada şəxsi tibbi stasionara yerləşdirilmiş orqan və ya şəxs iyirmi dörd saat müddətində həmin şəxsin yaxın qohumlarına və ya onun göstərdiyi hər hansı şəxsə, bu cür adam olmadıqda isə onun yaşadığı yer üzrə daxili işlər orqanına məlumat verməlidir.

Maddə 31. Şəxsin tibbi stasionarda qalma müddəti

Şəxs məhkəmə-tibbi ekspertizası aparılması üçün otuz gün müddətində tibbi stasionara yerləşdirilə bilər.

Zərurət olduqda, ekspertin (ekspertlərin) əsaslandırılmış vəsatətinə əsasən şəxsin tibbi stasionarda qalma müddəti göstərilən stasionarın yerləşdiyi rayon məhkəməsi hakiminin qərarı ilə daha otuz gün müddətinə uzadıla bilər.

Tibbi stasionarda qalma müddətinin uzadılması barədə ekspertin (ekspertlərin) təqdimatı otuz gün müddətinin başa çatmasına üç gün qalmış həmin stasionarın yerləşdiyi rayonun məhkəməsinə təqdim edilməlidir.

Hakim təqdimatı aldıqdan sonra üç gün ərzində qərar çıxarır və bu barədə ekspertə (ekspertlərə) məlumat verir.

Şəxsin tibbi stasionarda qalma müddətinin uzadılmasından hakim tərəfindən imtina edildikdə həmin şəxs oradan dərhal çıxarılmalıdır.

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri hakimin qərarı barədə tibbi stasionarda olan şəxsə, həmçinin məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqana və ya şəxsə məlumat verir.

Tibbi stasionarda qalma müddəti pozulduqda, şəxs, onun müdafiəçisi, qanuni nümayəndəsi və ya işdə iştirak etmək üçün buraxılmış digər nümayəndələri bu barədə stasionarın yerləşdiyi rayonun məhkəməsinə şikayət edə bilər.

Maddə 32. Haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsin qanuni müdafiəsi və onun hüquqları

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası aparıldıqda aşağıdakıları etmək qadağandır: məlumat almaq məqsədi ilə onun hüquqlarını məhdudlaşdırmaq, aldatmaq, hədə-qorxu gəlmək, zor və digər qanunsuz tədbirlər tətbiq etmək; üzərində yeni dərman vasitələrini, diaqnostik metodları, xəstəliklərin profilaktikasını və müalicəsini sınaqdan keçirmək, həmçinin şəxsdən obyekt kimi istifadə olunmaqla biotibbi eksperimental tədqiqatlar aparmaq.

Barəsində məhkəmə ekspertizası aparılan şəxs ekspertə həmin məhkəmə ekspertizasının predmetinə aid olan izahatlar verə bilər.

Tibbi stasionarda yerləşdirilmiş şəxslə onun müdafiəçisinin, qanuni nümayəndəsinin və ya işdə iştirak etmək üçün buraxılmış digər nümayəndələrinin görüşü, üçüncü şəxslər tərəfindən informasiya əldə olunmasını istisna edən şəraitdə təşkil edilir.

Şikayət, ərizə və vəsatət vermək üçün tibbi stasionarda yerləşdirilmiş şəxsə real imkanlar yaradılmalıdır. Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada verilmiş şikayət senzurdan keçirilmir və iyirmi dörd saat ərzində aidiyyəti üzrə göndərilir.

Maddə 33. Həbsdə olmayan şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizasının psixiatriya stasionarında aparılması şəraiti

Həbsdə olmayan şəxslər barəsində məhkəmə-psixiatriya ekspertizası həm müvafiq məhkəmə-psixiatriya ekspertizası stasionarında, həm də digər psixiatriya stasionarlarında həyata keçirilir.

Həbsdə olan şəxslərin yuxarıda göstərilən stasionarlarda yerləşdirilməsinə yol verilmir.

Həbsdə olmayan şəxslərin digər psixiatriya stasionarlarında yerləşdirilməsi onların barəsində məhkəmə ekspertizasının aparılmasına çətinlik törətməməlidir.

Həbsdə olmayan şəxs məhkəmə-psixiatriya ekspertizası aparılan müddətdə psixiatriya stasionarlarının pasiyentlərinə şamil olunan hüquqlardan istifadə edirlər.

Həbsdə olmayan, ağır psixi pozuntulardan əziyyət çəkməyən şəxs tərəfindən ətrafdakıların həyat və sağlamlığına təhlükə törədən və ya psixiatriya stasionarının iş rejimini ciddi pozan hərəkətlərə yol verilərsə, həmin stasionarın müdiriyyəti bu hərəkətlərin qarşısının alınması məqsədilə zəruri tədbirlərin görülməsi üçün Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına məlumat verir.

Haqqında məhkəmə-psixiatriya ekspertizasının könüllü qaydada aparıldığı şəxs tərəfindən bu cür hərəkətlərə yol verilərsə, o, psixiatriya stasionarından çıxarıla bilər və bu barədə stasionarın müdiriyyəti məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqana və ya şəxsə yazılı formada məlumat verir.

Maddə 34. Həbsdə olan şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizasının psixiatriya stasionarında aparılması şəraiti

Həbsdə olan şəxslər barəsində məhkəmə-psixiatriya ekspertizası həmin şəxslərin saxlanması üçün müəyyən edilmiş məhkəmə-psixiatriya ekspertizası stasionarlarında aparılır. Bu stasionarların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və mühafizəsi həbsdə saxlanma yerlərinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və mühafizəsi vəzifələrini yerinə yetirən orqanlar tərəfindən həyata keçirilir.

Məhkəmə-psixiatriya ekspertiza stasionarlarının təhlükəsizliyini və mühafizəsini həyata keçirən şəxslərlə həmin stasionarların tibb işçilərinin birgə fəaliyyət qaydası Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Məhkəmə-psixiatriya ekspertizası stasionarlarında yerləşdirilən həbsdə olan şəxslərə Azərbaycan Respublikasının cinayət-prosessual qanunvericiliyinin normaları şamil edilir. Belə hallarda açıq-aşkar ağır psixi pozuntusu olan şəxslərə tənbeh və maddi məsuliyyət tədbirləri nəzərdə tutan normalar, həmçinin silah işlədilməsi tətbiq edilmir.

Maddə 35. Məhkəmə-psixiatriya ekspertizası stasionarlarında saxlanılan şəxslərin təminatı Məhkəmə-psixiatriya ekspertiza stasionarlarında saxlanılan şəxslərin maddi-məişət və tibbi-

sanitar təminatı Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə psixiatriya stasionarları üçün müəyyən edilmiş normalar və qaydalar üzrə həyata keçirilir.

Maddə 36. Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası aparılarkən tədqiqat metodlarının tətbiq edilməsində məhdudiyətlər

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası aparılarkən güclü ağrıverici təsirlərə malik olan və yaxud şəxsin sağlamlığına mənfi təsir edə biləcək tədqiqat metodlarının, həmçinin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə səhiyyə praktikasında istifadə edilməsi qadağan olunan metodların tətbiqinə yol verilmir.

Haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxs ona qarşı tətbiq olunan tədqiqat metodları və mümkün ola biləcək ağrıverici təsirlər barədə məlumatlandırılmalıdır. Eyni məlumatlar haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsin müvafiq vəsatətlə müraciət etmiş qanuni nümayəndəsinə də verilir.

Canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizası aparılarkən tədqiqat aparılması məqsədilə tibb idarəsində onlardan zəruri olan nümunələr götürülür və bu barədə ekspertin rəyində göstərilir. Nümunələr həmin tibb idarəsinin iki nəfər tibb işçisinin iştirakı ilə həkim və ya digər mütəxəssis tərəfindən götürülür. Könüllülük qaydasında məhkəmə ekspertizasına göndərilmiş şəxslərdən məcburi qaydada nümunələrin götürülməsinə yol verilmir.

Maddə 37. Proses iştirakçılarının canlı şəxslər barəsində məhkəmə ekspertizasının aparılmasında iştirakı

Canlı şəxslər barəsində aparılan məhkəmə ekspertizasında yalnız Azərbaycan Respublikasının prosesual qanunvericiliyi ilə belə hüququ olan proses iştirakçıları iştirak edə bilərlər.

Digər şəxslərin iştirakına məhkəmə ekspertizasını təyin etmiş orqanın və ya şəxsin, yaxud haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsin və ya onun qanuni nümayəndəsinin razılığı ilə yol verilir.

Haqqında məhkəmə ekspertizası aparılan şəxsin soyunması ilə müşayiət olunan tədqiqatlar həyata keçirilərkən yalnız eyni cinsdən olan şəxslər iştirak edə bilərlər. Bu məhdudiyət həmin tədqiqatların aparılmasında iştirak edən həkimlərə və tibb işçilərinə aid edilmir.

V fəsil

YEKUN MÜDDƏALAR

Maddə 38. Məhkəmə ekspertizası idarəsinin fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin fəaliyyəti dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir. Məhkəmə ekspertizasının lazımı səviyyədə aparılmasını təmin etmək məqsədilə məhkəmə ekspertizası idarəsinin müasir texnika və avadanlıqlarla təchiz edilməsi üçün dövlət büdcəsindən vəsait ayrılması nəzərdə tutulur.

Maddə 39. Məhkəmə ekspertizası idarəsinin əməkdaşlarının əməyinin ödənilməsi

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin əməkdaşlarının əməyinin ödənilməsi, tabeliyində olduqları müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının əməkdaşları üçün müəyyən edilmiş əməyin ödənilməsi şərtlərinə və formasına uyğun olmalıdır.

İşin xarakteri və şəraiti nəzərə alınmaqla məhkəmə ekspertizası idarəsinin əməkdaşlarının əməyinin ödənilməsi zamanı ixtisas, rütbə və elmi dərəcələrinə görə əlavələr müəyyən edilməlidir.

Maddə 40. Məhkəmə ekspertizası idarəsinin fəaliyyətinin təşkilati və elmi təminatı

Məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin maddi-texniki, elmi-metodik və təşkilati təminatı məhkəmə

ekspertiza idarəsinin tabe olduğu müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

Maddə 41. Məhkəmə ekspertizası idarəsinin fəaliyyətinin informasiya təminatı

Məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbərinin sorğusu əsasında mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün idarə, təşkilat və müəssisələr məhkəmə ekspertizasının aparılması üçün zəruri olan etalon nümunələrini və texniki məlumatları məhkəmə ekspertizası idarəsinə təqdim etməyə borcludurlar, bu zaman mülkiyyətçinin qanunla müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun pozulmasına yol verilir.

Maddə 42. Məhkəmə ekspertizasının aparılması sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq

Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı dövlətlərarası beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti sahəsində Azərbaycan Respublikasının məhkəmə ekspertizası idarələri xarici dövlətlərin müvafiq orqanları ilə, habelə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edir.

Maddə 43. Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Bu Qanunun pozulmasına görə vəzifəli şəxslər və vətəndaşlar Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Heydər Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 noyabr 1999-cu il
№758-IQ

**«Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında»
Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə**

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
FƏRMANI**

«Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiq olunmasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılsın ki, bir ay müddətində:
 - qüvvədə olan qanunvericilik aktlarının «Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğunlaşdırılması barədə təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
 - Nazirlər Kabinetinin və müvafiq mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının normativ-hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;
 - öz səlahiyyəti hüddurlarında «Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.
2. Müəyyən edilsin ki:
 - «Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 40-cı maddəsinin ikinci hissəsində nəzərdə tutulmuş «müvafiq icra hakimiyyəti orqanı»nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;
 - həmin Qanunun 11-ci maddəsinin ikinci hissəsində, 23-cü maddəsinin birinci hissəsində, 34-cü maddəsinin ikinci hissəsində, 39-cu maddəsinin birinci hissəsində, 40-cı maddəsinin birinci hissəsində nəzərdə tutulmuş «müvafiq icra hakimiyyəti orqanı» və «müvafiq icra hakimiyyəti orqanları»nın səlahiyyətlərini öz səlahiyyəti hüddurlarında Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə

Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi həyata keçirirlər.

- həmin Qanunun 11-ci maddəsinin üçüncü hissəsində nəzərdə tutulmuş «müvafiq icra hakimiyyəti orqanları»nın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir.

Heydər Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 yanvar 2000-ci il
№ 252

«Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanına dəyişikliklər edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
FƏRMANI

1. «Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanının 2-ci bəndinin ikinci abzasından «Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi» sözləri çıxarılsın.
2. Bu Fərman imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Heydər Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 iyun 2001-ci il
№ 517

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin
Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzi haqqında

Ə S A S N A M Ə

I. Ümumi müddəalar

1. Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzi (bundan sonra - Mərkəz) Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin baş idarə səlahiyyətli müstəqil struktur qurumudur.
2. Mərkəz öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələri, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual və Mülki-Prosessual məəcəllələrini, «Dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında» və «Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında» Azərbaycan Respublikasının qanunlarını, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə»ni, Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktlarını, həmçinin Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi (bundan sonra – Nazirlik) kollegiyasının qərarlarını, Nazirlik üzrə əmr və sərəncamları, «Məhkəmə ekspertizası

mərkəzində məhkəmə ekspert ixtisasının berilməsi haqqında Əsasnamə»sini, «Məhkəmə ekspertizası mərkəzinin ekspertlərinə ixtisas dərəcələrinin berilməsi Qaydası»nı, habelə bu Əsasnaməni rəhbər tutur.

3. Mərkəz fəaliyyətini Nazirliyin sisteminə daxil olan qurumlarla və digər dövlət orqanları ilə əlaqəli həyata keçirir.

4. Mərkəzin fəaliyyəti insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının qorunması, qanunçuluğun təmin edilməsi, ekspertlərin müstəqilliyi, elm və texnikanın müasir nailiyyətlərindən istifadə edilməklə həyata keçirilən tədqiqatların obyektivliyi, hərtərəfliliyi və tamlığı prinsiplərinə əsaslanır.

5. Mərkəz müstəqil balansla, qanunvericiliyə müvafiq olaraq sərəncamında olan dövlət əmlakına, xəzinə və bank hesablarına, üzərində Azərbaycan Respublikasını Dövlət gerbinin təsviri və öz adı həkk olunmuş möhürə, digər möhürlərə, müvafiq ştamlara və blanklara malikdir.

6. Mərkəzin saxlanılma xərcləri və fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində Nazirlik üçün ayrılmış vəsaitlər və mövcud qanunvericiliyə zidd olmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir.

II. Mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri

7. Mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri aşağıdakılardır:

7.1. məhkəmə ekspertizalarını keçirir və tədqiqatlar aparır;

7.2. elmi-tədqiqat işlərini aparır, ekspert tədqiqatının yeni metod və metodikalarını hazırlayır və təkmilləşdirir;

7.3. məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarına elmi-metodik kömək göstərir;

7.4. ekspert profilaktikasını həyata keçirir;

7.5. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş digər istiqamətlərdə fəaliyyət göstərir.

III. Mərkəzin vəzifələri

8. Mərkəz bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirir:

8.1. məhkəmə ekspertizalarını keçirmək və rəylər vermək;

8.2. qanunvericiliyə uyğun olaraq tədqiqatlar aparmaq və arayışlar vermək;

8.3. məhkəmə ekspertizası, kriminalistika, kriminologiya bə hüququn digər aidiyyəti sahələrində elmi-tədqiqat işlərini aparmaq;

8.4. məhkəmə ekspertizalarının təyini, aparılması və ekspert rəylərinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarına elmi-metodik kömək göstərmək, metodik vəsaitlər hazırlamaq;

8.5. cinayətlərin səbəblərinin, baş verməsinə kömək etmiş şəraitin aşkar olunması və onların qarşısının alınması sahəsində kriminoloji tədqiqatlar aparmaq, ekspert profilaktikasını həyata keçirmək;

8.6. hüquqi maarifləndirmə işinin aparılmasında iştirak etmək, öz fəaliyyətinə dair ictimai və elmi maraq kəsb edən məlumatları kütləvi informasiya vasitələrində yaymaq, bu məqsədlə internet saytından istifadə etmək;

8.7. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin həyata keçirilməsini səlahiyyətləri daxilində təmin etmək;

8.8. məhkəmə ekspertizası sahəsində beynəlxalq təcrübəni öyrənmək, onun tətbiqi ilə bağlı müvafiq təkliflər vermək, habelə bu təcrübə nəzərə alınmaqla, məhkəmə ekspertizası sahəsində elmi-texniki nailiyyətlərin tətbiq olunmasını təmin etmək;

8.9. mülki müdafiə və yanğın təhlükəsizliyi ilə bağlı işi təşkil etmək, məhkəmə ekspertizası ilə

- bağlı texniki təhlükəsizlik tədbirlərini həyata keçirmək;
- 8.10. məhkəmə ekspert kadrlarını hazırlamaq, ekspertlərin peşə və hüquqi hazırlığının artırılmasını təşkil etmək, onları mübafiq kurs və treninqlərə cəlb və ezam etmək ;
- 8.11. məhkəmə ekspertizasının aparılması ilə bağlı məlumatların, o cümlədən dövlət sirrinin qorunması üçün zəruri tədbirlər görmək;
- 8.12. məhkəmə ekspertizası sahəsində arxiv işini təşkil etmək, arxiv sənədlərinin müəyyən olunmuş qaydada saxlanması və mühafizəsini təmin etmək;
- 8.13. yeni informasiya və kommunikasiya texnologiyalarını tətbiq etmək;
- 8.14. məhkəmə ekspertizası sahəsində kadr hazırlığını təmin etmək məqsədilə müvafiq ixtisaslaşdırma aparmaq, məhkəmə eksperti kadrlarının və mütəxəssislərin peşə hazırlığını mütəmadi yoxlamaq və zəruri tədbirlər görmək;
- 8.15. işçilərin əmək funksiyalarını icra etmələrinə nəzarəti həyata keçirmək;
- 8.16. vətəndaşların təklif, ərizə və şikayətlərinə baxılmasını və onların qəbulunu təmin etmək, daxil olmuş müraciətlərə vaxtında, o cümlədən yaradılmış internet saytı vasitəsilə cavab vermək və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada digər tədbirlər görmək;
- 8.17. ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə və əmək münasibətləri haqqında qanunvericiliyin icrası üzrə tədbirlər görmək;
- 8.18. işçilərin, habelə onların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsi üzrə tədbirlər görmək, onlara tibb xidmətinin göstərilməsini təmin etmək, o cümlədən əməkdaşların sağlamlığının mühafizəsi istiqamətində kompleks profilaktika, müalicə və digər tədbirləri həyata keçirmək;
- 8.19. məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti ilə bağlı statistik hesabatları toplamaq, ümumiləşdirmək və təhlil etmək, fəaliyyət istiqamətləri üzrə dövrü və digər hesabatları hazırlamaq və aidiyyəti üzrə təqdim etmək;
- 8.20. Mərkəzə ayrılan büdcə və qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər maliyyə vəsaitlərindən təyinatı üzrə səmərəli istifadə olunmasını təmin etmək;
- 8.21. filiallarına elmi-metodiki və praktiki kömək göstərmək, onların fəaliyyətinə nəzarət etmək;
- 8.22. fəaliyyəti ilə bağlı kitabxana işini təşkil etmək;
- 8.23. məhkəmə ekspertizası idarəsi kimi dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında qanunvericiliklə və digər normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş vəzifələri yerinə yetirmək;
- 8.24. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər vəzifələri yerinə yetirmək.

IV. Mərkəzin hüquqları

9. Mərkəz öz vəzifələrini həyata keçirmək üçün aşağıdakı hüquqlara malikdir:
- 9.1. məhkəmə ekspertizası, kriminalistika, kriminologiya və hüququn digər aidiyyəti sahələrində aparılmış elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrini ekspert təcrübəsində tətbiq etmək;
- 9.2. məhkəmə və hüquq mühafizə orqanlarına kömək məqsədi ilə məhkəmə ekspertizasına dair metodik tövsiyələr vermək;
- 9.3. məhkəmə eksperti kadrlarının və mütəxəssislərin hazırlanması, onların ixtisaslarının artırılması üçün tədbirlər görmək, elmi dərəcələr almaq üçün mütəxəssislərin təhsilini təşkil etmək;
- 9.4. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada yerli və xarici qeyri-dövlət təşkilatları, beynəlxalq təşkilatlarla, xarici dövlətlərin aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə əməkdaşlıq etmək, xarici dövlətlərin müvafiq təcrübəsini öyrənmək;
- 9.5. ekspert praktikasını təhlil etmək, ümumiləşdirmələr aparmaq, tövsiyə və təkliflər vermək;
- 9.6. elmi araşdırmaların tətbiq və aprobeşiyasını təşkil etmək, onların ekspert praktikasında istifadə olunmasının nəticələrini öyrənmək;
- 9.7. məhkəmə ekspertizasının aktual problemləri üzrə elmi-praktiki tədbirlər keçirmək;
- 9.8. müstəqil ekspertləri və mütəxəssisləri qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada öz

fəaliyyətinə cəlb etmək;

9.9. məhkəmə ekspertizasının aparılması üçün zərurət yarandıqda, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq idarə, təşkilat və müəssisələrdən qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada etalon nümunələr və məlumatlar əldə etmək;

9.10. məhkəmə ekspertizalarının keçirilməsi və tədqiqatların aparılması xərclərini müəyyən etmək;

9.11. müəyyən edilmiş qaydada işçiləri ezamiyyətə göndərmək;

9.12. məhkəmə ekspertizası sahəsinə aid olan qanunvericilik aktlarının layihələrinə rəy verilməsində iştirak etmək, müvafiq normativ hüquqi aktların layihələrini hazırlamaq;

9.13. məhkəmə ekspertizası orqanlarının fəaliyyətini tənzimləyən normativ hüquqi aktların yeni qəbul olunmuş qanunvericiliyə uyğunlaşdırılması barədə təkliflərin hazırlanmasında iştirak etmək;

9.14. statistik hesabat formalarının təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər vermək;

9.15. verilmiş səlahiyyət daxilində ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə barədə qanunvericiliyə müvafiq olaraq kadr işini həyata keçirmək;

9.16. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada mətbu nəşrlər təsis etməklə xüsusi bülletenlər, elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinə dair materiallar bə digər nəşrlər buraxmaq, nəşriyyat-poliqrafiya fəaliyyətini həyata keçirmək, internet saytı yaratmaq və ondan istifadə etmək;

9.17. filialların yaradılması barədə təkliflər vermək;

9.18. Nazirliyin sistemində daxil olan qurumlara, digər dövlət orqanlarına və təşkilatlara sorğular vermək, onlardan məlumatlar almaq;

9.19. verilmiş səlahiyyət daxilində və qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada sərəncamında olan dövlət əmlakı barəsində hüquqları həyata keçirmək;

9.20. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada dövlət satınalmalarını həyata keçirmək;

9.21. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun rəylər vermək, təhlillər və ümumiləşdirmələr aparmaq, müsbət təcrübəni yaymaq, analitik materiallar hazırlamaq, müvafiq təkliflər vermək;

9.22. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq həyata keçirilən işin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər vermək;

9.23. işçilərin əmək şəraitinin, maddi təminatının bə sosial-məişət xidmətinin yaxşılaşdırılması barədə təkliflər vermək;

9.24. məhkəmə ekspertizası idarəsi kimi dövlət məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında qanunvericiliklə və digər normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş hüquqları həyata keçirmək;

9.25. vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar digər hüquqları həyata keçirmək.

V. Mərkəzin fəaliyyətinin təşkili

10. Mərkəzin strukturu və ştat vahidlərinin sayı Azərbaycan Respublikasının ədliyyə naziri tərəfindən təsdiq olunur.

11. Mərkəzə Azərbaycan Respublikasının ədliyyə naziri tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən rəis rəhbərlik edir. Rəis Mərkəzə həvalə edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsi və hüquqların həyata keçirilməsi üçün şəxsən məsuliyyət daşıyır.

12. Mərkəzin rəisinin Azərbaycan Respublikasının ədliyyə naziri tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən müavinləri vardır. Mərkəzin rəis müavinləri onlara həvalə edilmiş vəzifələri yerinə yetirir və bunun üçün şəxsən məsuliyyət daşıyırlar.

13. Mərkəzin rəis müavinləri və işçiləri öz funksiyalarını vəzifə və iş bölgüsünə əsasən yerinə yetirirlər.

14. Mərkəz işini fəaliyyət istiqamətləri, habelə Nazirliyin və Mərkəzin iş planları əsasında həyata keçirir.

15. Mərkəzdə işin təşkili və vəziyyəti, iş planlarında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin yerinə yetirilməsi və qarşıda duran vəzifələrlə əlaqədar məsələlər mütəmadi olaraq Mərkəzin rəhbərliyi

yanında müzakirə edilir.

16. Mərkəzin rəisi:

- 16.1. Mərkəzin işini təşkil edir və onun fəaliyyətinə rəhbərliyi həyata keçirir;
 - 16.2. müavinləri, habelə struktur qurumlar və işçilər arasında vəzifə və iş bölgüsü aparır;
 - 16.3. işçilər tərəfindən vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə, icra və əmək intizamına nəzarət edir;
 - 16.4. məhkəmə ekspertizası idarəsinin rəhbəri kimi qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vəzifələri yerinə yetirir, hüquqları həyata keçirir və məhdudiyyətlərə riayət edir;
 - 16.5. məhkəmə ekspertləri tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsini, hüquqların həyata keçirilməsini və məhdudiyyətlərə riayət edilməsini təmin edir;
 - 16.6. ekspertin müstəqilliyi prinsipinə əməl olunmaqla aparılan tədqiqatların tamlığı və keyfiyyəti üzərində nəzarəti təmin edir;
 - 16.7. ekspert təcrübəsinin ümumiləşdirilməsini və təhlilini təmin edir;
 - 16.8. struktur qurumların vəzifə təlimatlarını, statistik və digər hesabatları, habelə Mərkəzin iş planını təsdiq edir, onun vaxtında və keyfiyyətli icrasına nəzarəti həyata keçirir;
 - 16.9. Elmi Şuranın və Ekspert-ixtisas komissiyasının tərkibinə dair təkliflər verir;
 - 16.10. fəaliyyəti ilə bağlı məsələlərin Nazirliyin kollegiyasının müzakirəsinə çıxarılması üçün təşəbbüs göstərir, bu məsələlərin kollegiyanın müzakirəsinə hazırlanmasını təmin edir;
 - 16.11. Nazirliyin iş planında və kollegiyasının qərarlarında, Nazirlik üzrə əmr və sərəncamlarında nəzərdə tutulmuş aidiyyəti tədbirlərin yerinə yetirilməsini təmin edir;
 - 16.12. Mərkəzin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi sahəsində tədbirlər görür, bu barədə Nazirliyin rəhbərliyinə təkliflər verir;
 - 16.13. verilmiş səlahiyyət daxilində kadr işinin həyata keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər görür;
 - 16.14. filialların fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirir;
 - 16.15. filiallara elmi-metodiki və praktiki kömək göstərilməsini təmin edir;
 - 16.16. struktur qurumların rəhbərlərinin Ədliyyə Nazirliyinin razılığı ilə bəzifəyə təyin və bəzifədən azad olunması, Mərkəzdə və onun filiallarında işçilərin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi, həvəsləndirilməsi, onlara xüsusi rütbə və dövlət qulluğunun ixtisas dərəcəsinin verilməsi, ekspert ixtisası və ekspert ixtisas dərəcələrinin verilməsi, aşağı salınması və ya ləğvi, intizam tənbeh tədbirlərinin tətbiq olunması, habelə işçilərin vəzifədən kənarlaşdırılması ilə bağlı səlahiyyətləri daxilində tədbirlər görür və Nazirliyin rəhbərliyinə təkliflər verir;
 - 16.17. səlahiyyətləri daxilində icrası məcburi olan əmr, sərəncam və yazılı göstərişlər verir;
 - 16.18. Mərkəzin fəaliyyətini Nazirliyin sistemində daxil olan qurumlarla əlaqələndirir;
 - 16.19. kargüzarlıq və arxiv işinin aparılmasını, dövlət sirlərinin qorunmasını və məxfilik rejiminə riayət olunmasını təmin edir;
 - 16.20. vətəndaşları qəbul edir, Mərkəzdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılmasını təmin edir;
 - 16.21. səlahiyyətlərinin bir hissəsinin həyata keçirilməsini müavinlərinə tapşırır;
 - 16.22. müəyyən edilmiş struktur, əmək haqqı fondu və işçilərin say həddi daxilində ştat cədvəlinə və ayrılmış büdcə təxsisatı çərçivəsində xərclər smetasına dair təkliflər verir;
 - 16.23. qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada dövlət satınalmalarının həyata keçirilməsi üçün tədbirlər görür, dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsaitin təyinatı üzrə və səmərəli xərclənməsinə nəzarət edir;
 - 16.24. mülki müdafiə və yanğın təhlükəsizliyi ilə bağlı işi təşkil edir, məhkəmə ekspertizası ilə əlaqədar texniki təhlükəsizlik tədbirlərinə nəzarət edir;
 - 16.25. səlahiyyətləri daxilində digər məsələləri həll edir;
 - 16.26. xidməti fəaliyyətlə bağlı Nazirliyin rəhbərliyinin tapşırıqlarını yerinə yetirir.
17. Mərkəzin rəis müavinləri:
- 17.1. vəzifə bölgüsü ilə onlara həvalə edilmiş xidmət sahələrinin fəaliyyətinə görə məsuliyyət daşıyırlar;
 - 17.2. müvafiq xidmət sahələrinin fəaliyyətinə, habelə Mərkəzin işçilərinin icraatında olan sənədlərin düzgün və vaxtında icra olunmasına nəzarət edirlər;
 - 17.3. vətəndaşların qəbulunu keçirirlər;

- 17.4. həvalə edilmiş xidmət sahələri üzrə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Mərkəzin rəisinə təkliflər verirlər;
- 17.5. Mərkəzin rəisi vəzifəsini icra edə bilmədikdə Azərbaycan Respublikasının ədliyyə nazirinin tapşırığına əsasən onun vəzifələrini yerinə yetirirlər;
- 17.6. peşə hazırlığının yüksəldilməsi məqsədilə qanunbericiliyi, məhkəmə ekspertizası bə kriminalistikanın yeni nailiyyətlərini daim öyrənir, işgüzar və peşə keyfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışır;
- 17.7. xidməti fəaliyyətlə bağlı Nazirliyin rəhbərliyinin və Mərkəzin rəisinin tapşırıqlarını yerinə yetirirlər.
18. Mərkəzdə Elmi Şura və Ekspert-ixtisas komissiyası fəaliyyət göstərir. Elmi Şuranın və Ekspert-ixtisas komissiyasının fəaliyyətinin hüquqi əsasları, üzvlərinin sayı və fərdi tərkibi Azərbaycan Respublikası ədliyyə naziri tərəfindən müəyyən edilir.
19. Elmi Şura:
- 19.1. məhkəmə ekspertizasının nəzəri, təcrübi və metodiki xarakterli problemlərini, elmi-tədqiqat işlərinin planlarını müzakirə edir, digər elmi məsələlərə baxır;
- 19.2. elmi dərəcə, elmi və fəxri adların verilməsi haqqında vəsatət qaldırır;
- 19.3. dissertasiya işlərinin mövzularını təsdiq edir və müzakirəsini aparır;
- 19.4. Mərkəzin fəaliyyəti ilə bağlı mühüm məsələləri müzakirə edir.
20. Elmi Şuranın iclasları onun üzvlərinin yarından çoxu iştirak etdikdə səlahiyyətlidir. Elmi Şuranın qərarları onun üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Elmi Şuranın qərarı qəbul edilərkən səslər bərabər olarsa, Elmi Şuranın sədrinin səsi həlledici hesab edilir.
21. Elmi Şuranın qərarları protokolla rəsmiləşdirilir və Mərkəzin rəisi tərəfindən imzalanır.
22. Elmi Şuranın iclasları Mərkəzin rəisi tərəfindən mütəmadi olaraq çağırılır.
23. Elmi Şuranın qərarlarının icrası üzrə əmrlər verilə bilər.
24. Ekspert-ixtisas komissiyası ekspert ixtisasının və ekspert ixtisas dərəcəsinin verilməsi məsələlərinə baxır və müvafiq qərar qəbul edir.
25. Ekspert-ixtisas komissiyasının iclasları protokolla rəsmiləşdirilir. Ekspert ixtisasının və ixtisas dərəcəsinin verilməsi haqqında ekspert-ixtisas komissiyasının qərarı onun əsasında tərtib edilmiş təqdimatla birlikdə Azərbaycan Respublikasının ədliyyə nazirinə təqdim edilir.
26. Elmi-tədqiqat bə metodiki işlər şöbəsi
- 26.1. Mərkəzin iş planının layihəsini hazırlayır;
- 26.2. şöbələrə elmi-tədqiqat bə metodiki fəaliyyətini əlaqələndirir;
- 26.3. elmi araşdırmaların tətbiq bə aprobeşiyasını təşkil edir, onların ekspert praktikasında istifadə olunmasının nəticələrini öyrənir;
- 26.4. məhkəmə ekspertizası, kriminalistika bə kriminologiyanın nəzəri bə praktiki problemləri üzrə tədqiqatların aparır;
- 26.5. elmi-tədqiqat fəaliyyətinin illik planının layihəsini hazırlayır;
- 26.6. ekspert praktikasını təhlil edir bə ümumiləşdirmələr aparır;
- 26.7. doktoranturada (dissertantura) təhsili, dissertasiyaların müdafiəsini təşkil edir;
- 26.8. ali təhsil müəssisələrinin tələbələrinin, məhkəmə bə hüquq-mühafizə orqanları işçilərinin Mərkəzdə təcrübə keçmələrini təşkil edir;
- 26.9. Elmi Şuranın işini bə Mərkəzin rəisinin yanında keçirilən iclasların keçirilməsini təşkil edir;
- 26.10. Elmi Şuranın protokollarını aparır, qərarlarının icrası ilə bağlı aidiyyəti əmr layihələrinin, Mərkəz üzrə digər mübafiq sənədlərin layihələrini hazırlayır;
- 26.11. məhkəmə, hüquq-mühafizə orqanları bə ekspertlər üçün hazırlanmış elmi-metodik materialların nəşrini təşkil edir;
- 26.12. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, digər bəzifələri həyata keçirir.
27. Məhkəmə ekspertizasını aparən şöbələr Mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri üzrə bəzifələri həyata keçirirlər.
- 27.1. Məhkəmə ekspertizasını keçirən şöbələrdə baş ekspert, böyük ekspert, aparıcı ekspert bə ekspert Mərkəzin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, bəzifə bə iş bölgüsünə əsasən aşağıdakı

işləri icra edir:

- 27.1.1. məhkəmə ekspert ixtisasının berildiyi məhkəmə ekspertizası nöbü üzrə tədqiqatlar apararaq qanunbericiliklə nəzərdə tutulmuş bəzifələri yerinə yetirir;
- 27.1.2. məhkəmə ekspertizası bə kriminalistika sahələrində elmi tədqiqat işlərini aparır bə alınmış nəticələri ekspert təcrübəsində tətbiq edir;
- 27.1.3. cinayətlərin baş berməsinə kömək etmiş səbəb bə şəraitin aşkar edilib onların aradan qaldırılması sahəsində ekspert profilaktikasını həyata keçirir;
- 27.1.4. ekspertizanın təyini bə tədqiqat obyektlərinin göndərilməsinə dair məhkəmə bə hüquq-mühafizə orqanlarına metodiki kömək göstərir;
- 27.1.5. ekspert təcrübəsinin təhlili əsasında ümumiləşdirmələr aparır, metodik bə profilaktik töbseyələr hazırlayır;
- 27.1.6. hüquqi maarifləndirmə işinin aparılmasında iştirak edir;
- 27.1.7. məhkəmə ekspert kadrlarının hazırlanmasında, ekspertlərin peşə hazırlığının artırılmasında iştirak edir;
- 27.1.8. məhkəmə ekspertizasının aktual problemləri üzrə elmi-praktiki tədbirlərdə iştirak edir;
- 27.1.9. elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrini elmi əsərlər məcmuələrində bə digər hüquq ədəbiyyatı nəşrlərində çap etdirir;
- 27.1.10. peşə hazırlığının yüksəldilməsi məqsədilə qanunbericiliyi, məhkəmə ekspertizası bə kriminalistikanın yeni nailiyyətlərini daim öyrənir, işgüzar və peşə keyfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışır, əmək bə icra intizamına əməl edir, bəzifələrinin baxtında bə düzgün icra edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır;
- 27.1.11. xidməti fəaliyyətlə bağlı Mərkəzin rəhbərliyinin digər tapşırıqlarını yerinə yetirir.

28. Maliyyə bə təminat şöbəsi

- 28.1. maliyyə bə maddi-texniki təminatı həyata keçirir;
- 28.2. inzibati binanın təmir ehtiyaclarını təmin edir;
- 28.3. inzibati binanın, abadanlığın bə digər maddi qiymətlilərin istismarını bə mühafizəsini təşkil edir;
- 28.4. mülki müdafiə bə yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərinin yerinə yetirilməsini təşkil edir;
- 28.5. təsərrüfat xidmətinə dair işlərin həyata keçirilməsini təmin edir;
- 28.6. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, digər bəzifələri həyata keçirir.

29. Katiblik

- 29.1. kargüzarlıq bə arxiv işinin qanunbericiliyə mübafiq aparılmasını təmin edir;
- 29.2. icraya nəzarət edir;
- 29.3. məhkəmə ekspertizasının aparılması ilə bağlı məlumatların, o cümlədən döblət sirrinin mühafizəsinin təmin olunmasına nəzarəti həyata keçirir;
- 29.4. bətəndaşların qəbulunu təşkil edir;
- 29.5. səfərbərlik hazırlığı bə səfərbərlik sahəsində işləri təşkil edir;
- 29.6. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, digər bəzifələri həyata keçirir.

30. Kadrlar bölməsi

- 30.1. qulluğa qəbul, işçilərin qulluq keçməsi bə əmək münasibətləri, habelə bu məsələlərdən irəli gələn digər işləri təşkil edir;
- 30.2. işçilərin stajının hesablanması, onların məzuniyyəti bə xidməti ezamiyyətlərinin rəsmiləşdirilməsi işini aparır;
- 30.3. fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, digər bəzifələri həyata keçirir.